Innspill til NSOs utdanningspolitiske plattform

Fra Fleksibel utdanning Norge
Til Norsk studentorganisasjon
Høring om revidering av utdanningspolitisk plattform 2026–2027

Fleksibel utdanning Norge (FuN) takker for invitasjonen til å gi innspill. Vi jobber for at god utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av bosted, livssituasjon og individuelle behov. Vårt hovedinnspill er at NSO kan gjøre mye for å likestille ulike studieformer og stille tydelige krav til kvalitet og studentenes rettigheter i alle tilbud. Vi legger særlig vekt på kapittel 9 og svarer på de høringstemaene som berører fleksibel utdanning.

1 Videreutvikle kapittel 9 om fleksibel utdanning

FuN støtter kapittelets vekt på like rettigheter, høy kvalitet og faglig og sosial tilhørighet. Vi støtter også at fleksibilitet kan gjelde både nettbaserte og stedbaserte tilbud. Dette bør videreføres og konkretiseres. Et nettstudium kan ha faste tidspunkter og lite fleksibilitet, mens et campusstudium kan gi betydelig valgfrihet. Fleksibilitet handler om hvordan utdanningen tilpasses studentenes ulike forutsetninger og behov.

Vi anbefaler at kapittel 9 tydeliggjør følgende:

- Fleksibilitet kan gjelde tid, sted, omfang, progresjon, innhold, samhandling og vurdering. Valgmulighetene må være faglig begrunnet og forenlige med læringsutbyttet.
- Studentene skal før opptak få tydelig informasjon om forventet arbeidsinnsats, obligatoriske samlinger, digitale møter, praksis, vurdering og eventuelle reisebehov. Vesentlige endringer må varsles i god tid.
- Alle tilbud skal ha planlagt faglig oppfølging, tilbakemeldinger og samhandling mellom studenter og undervisere. Også aktiviteter som gjennomføres på ulike tidspunkter, må legge til rette for deltakelse og samarbeid.
- Nett- og deltidsstudenter skal ha reell tilgang til veiledning, bibliotek, teknisk støtte, studentdemokrati og relevante velferdstjenester. Tjenestene må kunne brukes uten unødvendige krav om fysisk oppmøte.

2 Vurder kvalitet ut fra læring og oppfølging

Under høringstemaet «Studenter på campus» spør NSO om institusjonene bør få studentene til å bruke mer tid på campus. FuN mener målet må være deltakelse, læring og tilhørighet. Gode møteplasser på campus er viktige, men for enkelte er nettbaserte tilbud selve forutsetningen for å kunne studere. Heltid beskriver studiebelastningen og bør ikke i seg selv bestemme undervisningsformen.

Vi anbefaler derfor å erstatte føringen i kapittel 5.1 om at heltidsstudier som hovedregel skal være fysiske, med:

«Studieform og læringsaktiviteter skal velges ut fra fagets egenart, forventet læringsutbytte og studentenes forutsetninger. Både heltids- og deltidsstudier skal kunne tilbys på campus, på nett eller i kombinasjon. Alle tilbud skal sikre faglig og sosial tilhørighet, studentaktiv læring og god oppfølging. Krav om fysisk oppmøte skal være faglig begrunnet.»

Dette må følges opp med tid, støtte og kompetanseutvikling for underviserne. Digital undervisning krever pedagogisk planlegging og kompetanse i å skape læring og samhandling på nett. Kvalitetsarbeidet må undersøke studentenes læringsutbytte, oppfølging og tilhørighet, og involvere nett- og deltidsstudenter i evalueringene.

3 Gi rom for studiesentre og lokale læringsfellesskap

Kapittel 9.3 sier at desentralisering som hovedregel bør skje gjennom videreutvikling eller etablering av universitets- og høyskolecampus. FuN anbefaler at dette utvides til også å omfatte samarbeid med studiesentre

og andre lokale læringsarenaer. Slike samarbeid kan gi studenter tilgang til studiearealer, teknisk støtte og et lokalt fellesskap nær bostedet.

Utdanningsinstitusjonen må beholde det faglige ansvaret og ansvaret for kvaliteten i tilbudet. Oppgaver og ansvar mellom institusjonen og studiesenteret må være tydelig avtalt og kjent for studentene. Lokale møteplasser må supplere institusjonens oppfølging og det digitale læringsmiljøet.

4 Finansiering må støtte kvalitet i alle studieformer

På spørsmålet om uttelling for digitale studiepoeng mener FuN at samme faglige omfang og krav til læringsutbytte som utgangspunkt skal gi samme uttelling, uavhengig av studieform. Digital undervisning er ingen garanti for lavere kostnader, tvert imot. Utvikling av læringsressurser, veiledning, samhandling og tilgjengelige løsninger krever ressurser.

Vi anbefaler ikke en bestemt ny resultatindikator i dette innspillet. Finansieringen bør gi rom for systematisk kvalitetsutvikling og fleksible studieløp. Ved vurdering av gjennomføring må det tas hensyn til avtalt deltidsprogresjon. Fullførte enkeltemner og kortere videreutdanninger må også anerkjennes som relevante resultater når det er dette studenten har søkt seg til.

5 Fleksibilitet er et virkemiddel for inkludering og livslang læring

Under mangfold og likestilling bør NSO løfte fleksibilitet som et virkemiddel for å gjøre høyere utdanning tilgjengelig for flere. Omsorgsansvar, helse, funksjonsvariasjoner, arbeid og avstand til campus kan påvirke muligheten til å studere. Digitale læringsressurser og tjenester må være universelt utformet, og studentene må få nødvendig opplæring og støtte til å bruke dem.

6 KI krever opplæring og tydelige vurderingsformer

Institusjonene bør ha ansvar for opplæring i faglig, kritisk og ansvarlig bruk av KI for både studenter og undervisere. Studentene må før vurdering få tydelig informasjon om tillatte hjelpemidler, dokumentasjon av KI-bruk og hva som vurderes. Vurderingsformene må gjøre det mulig å vise egen kompetanse og være tilpasset fag og læringsutbytte, også i nettbaserte tilbud.

NSO bør arbeide for at mistanke om ulovlig KI-bruk behandles med tydelige begrunnelser og mulighet for studenten til å forklare seg. Bevisbyrden må ligge på institusjonen. Resultater fra KI-detektorer bør ikke alene være grunnlag for reaksjoner. Valg av KI-verktøy og eventuell digital eksamensovervåking må ivareta personvern, tilgjengelighet og likeverdige vilkår.

FuN stiller seg til disposisjon for videre dialog om innspillet og om hvordan fleksible utdanningstilbud kan sikre både tilgjengelighet og høy kvalitet.